

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Készítők: Vízszék nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolvasó szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társainál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányabbban közlünk.

A kormánypárti szavazat.

Irta: **Busa Barna.**

Tolcsva, febr. 27.

Nem tudom elhinni, nem tudom elképzelni, hogy magyar ember öntudatosan, átértve és átérve azt, amit tesz, a kormánypárt jelöltjére adhassa szavazatát.

Meg vagyok győződve, hogy ha nem csak egy nevet kellene kijelteni a szavazásnál, de elmondani egészen és magáénak vallani azt a programot, amit ez az egy név jelent, — kevés emberben volna meg az a blaszfémikus merészség, hogy ezt megtegye.

Mit jelent az, mikor valaki a kormány jelöltjére szavaz? Mit kellene elmondani egy kormánypárti szavazónak?

Mikor a kormánypárti jelölt nevével kiejti a szavazót, az anyyi, mintha ezt mondaná:

én akarom, hogy Magyarország a mostani állapot szerint mindörökké Ausztriához kapcsolva maradjon,

én akarom, hogy a magyar fiukat idegen tisztek német vezényszóval, feketessárga zászló alatt vezessék a háborúba,

én akarom, hogy a magyar hadsereg nyelve német legyen s bőrtömbbe zárják azt, aki ott egy magyar szót ki mer ejteni,

én akarom, hogy a magyar katonákat távol tartásuk nemzeti hőseink emlékével, hogy büntetés alatt tiltva legyen nekik hazánk aradi martirjai emlékének áldozni, — de odavigyék őket egy becstelen elenségünk emlékoszlopához, s ezt a hitszegőt mutassák be nekik a hazafiság és hősi erény példaképe gyanánt,

én akarom, hogy vasra verjék azt a katonát, aki Kossuth Lajos gyűlölt nevét ajkára veszi,

én akarom, hogy a honvédségünk soha önálló sereg ne legyen, tűzértséget, külön költségletet ne kapjon, hanem mindig a közös hadsereg csatlósa maradjon,

én akarom, hogy a külső képviselőink idegen legyen a mi érdekeinktől, s a külföldön ne is sejtse senki, hogy mi külön állam vagyunk,

én akarom, hogy a királyi udvar s a közös kormány mindig Bécsben legyen, s csak vendégül jöjjön Magyarországra,

én akarom, hogy mikor mindenütt a romlás és inség réme mered reánk, Magyarország évi hozzájárulása a közös költségekhez, igazságtalanul öt millióval fel emeltesse, s Ausztriáé ugyanannyival leszállítsa, — akarom, hogy mikor a néptanácsotoknak nem tudunk 300 forint évi fizetést biztosítani, a katonatiszti fizetéseket

20 százalékkal felemeljék, — akarom, hogy mikor mindenütt érezhető a munkáspénz hiánya, az unjonclétszám 50 százalékkal fel emeltesse,

én akarom, hogy mikor egy iskolát nem vagyunk képesek felállítani, 30 milliót pocsékoljanak kretai expedícióra meg egyéb szontalanságokra.

én akarom, hogy Ausztria mindig iparos, Magyarország mindig földmivelő állam maradjon, hogy ilyen állapotban állandóan szoros kapcsolatban legyenek, s így hazám gazdasági alárendeltsége Ausztriával szemben állandósítsák,

én akarom, hogy Rákóczi Ferenc hamvait ne hozzák haza és Kossuth Lajosnak ne emeljenek szobrot az ország fővárosában,

én akarom, hogy hazám kormánya távol maradjon onnan, ahol szabadságharcunk nagyjait ünneplik, de bemutassa szolgálai hődotlatát Radetzky és Albrecht főherceg emlékének,

én akarom, hogy a magyar kormányokat — akár kívánja a nép, akár nem — kénye kedve szerint csapja el a bécsi önkény, mint ahogy elcsapta az egész ország akaratát ellenére Wekerlét.

Vajon akadna-e magyar ember, aki pirulás nélkül, emelt fővel el merje ezeket mondani? Hisz úgy hangzik ez mind, mintha istenkáromlás volna!

Pedig úgy, hogy benne van ez mind a kormánypárt kifejezett és hallgatag programjában? Pedig úgy, hogy ez mind történet és történet a kormánypárti jóváhagyásával, hozzájárulásával? Sőt ez még nagyon kis része, nagyon csekély töredéke a valóságnak!

És mégis túlnyomó többség szavazza meg ezt a programot minden ötödik évben. Meggyőződésből talán? Öntudatosan talán? Ó nem! Ezt a legelgőgültabb szabadelvű se merné állítani. — Hanem azért, mert teljesen erkölcsi kábultságban, erkölcsi öntudatlanságban van a nép ép úgy, mint az intelligencia. Nem tudja, mit cselekszik, nem érzi a jelentőségét, nem érzi a gyalázatosságát annak, amit elkövet. Beszámíthatatlan állapotban van, mikor a legszörnyűbb büntetést követi el, nem tudja, hogy vétkes.

Az egyik azt hiszi, hogy a jó barátjának, az ismerősének tesz szívességet, mikor rá szavaz, — a másik azt hiszi, hogy hivatali kötelességét teljesíti, mikor a főispán rendeletére korteskedik. Az egyik — aki már kapott valamit — egy tartozását véli kiegyenlíteni avval a szavazattal, a másik — aki még, csak akar kapni — úgy gondolja, hogy most előfizet egy kis konkra

A paraszt ember egyszerűen úgy fogja fel, hogy ő most is bérért dolgozik, mint máskor. Egyik nap kapál, a másik nap szavazni megy, — ezért is, azért is napszámot kap. — És nem jut eszébe egyiknek se, hogy hazája sorsa felett rendelkezik, hazája romlását pészéleti meg újabb öt évre a szavazatával.

Ez az az erkölcsi posvány, ez az a moral insanity, amibe céltudatos, gonosz munkával súlyosították ezt a nemzetet Tisza Kálmán és az ő cinkostársai.

Nézzünk szét: nem úgy van-e? Nem ez a posvány öntötte-e el Zemplént is a tokaji hegytől fel egészen a Viharlábig?

De ép abban van némi vigasztaló, hogy nem öntudatos romlottság, hanem nagyrészen csak erkölcsi öntudatlanság szüli ezt az általános kormánypártiságot.

Az önértet, a hazafiság, a magyar érzés nem halt ki az emberek közül, csak megdermedt, csak alszik. Öntudatlan, tehetetlen álomba van merülve az emberek lelkének jobbik fele. Mint ahogy a tél megdermeszti a rügyekben az életet, úgy dermesztette meg a Tiszacsorak a nemzetben a jobb érzések világát. Egy elvarázsolt, megbüvölt világ az most, amely él, és mégse mozog, mégse működik, mégse nyilatkozik. Egy tetszhalott élet.

De a rügynek csak egy meleg napsugár kel, hogy felolvadjon róla a tél fagyos dermesztése, s hatalmas, friss erővel támadjon fel benne a visszafojtott élet. Csak egy meleg napsugár, az idők szellemének egy ébresztő lehellete kell nálunk is, hogy felocsudjon halálos szibbadságából a megdermedt magyar érzés, hogy hatalmasan, ellenállhatatlan erővel törjön elő az alvó rügyből a becsület, önzetlen hazaszeretet üde hajtása.

Várjuk ezt a napsugarat, ezt a lehelletet. Nem késheik már sokáig. És akkor felebred az emberek lelkének jobb fele, eloszlik az erkölcsi tompultság, elhallgat az önzés, a piszkos konclesés, és Zemplén nem lesz a kormánypárt félszke többé, hanem olyan nagy, olyan tiszta, olyan nemes lesz, mint valaha, mint Kossuth Lajos idejében!

Sátoralja-Ujhely, február 28.

Politikai hájongások. A tegnapi közgyűlésről Széll Kálmán kormányzásának egy éves fordulója alkalmából hozzáintézett üdvözlő táviratra Molnár István főispán a kormányelnöktől ma a következő távirati választ kapta: Zemplén-vármegye közönségének szives üdvözlését őszinte örömmel vettém és azért legmelegebb köszönetemet fejezem ki. Széll.

A választási fuvardijáról. A keddi meggyűlésen és az utána következő főispáni ebéden egyes körökben szó esett a közelgő képviselőválasztásokról. Ez alkalommal tudósítónk előtt egy minden tekintetben komoly politikai egyéniség, megyei tekintély a következő nem jelentéktelen megjegyzéseket tette a mai politikai állapotokról, különösen erős kritikával illette a kuriai bíraskodásról szóló új törvényt:

Hogy milyen lehet a Széll-féle választás? Annyit erre nézve ma is megjósolhatok, hogy kuriai híráskodásról szóló törvénynek a választási fuvardijáról szóló részével Széll épp oly módon kaparinthatja össze a többséget, mint Bánffy. Csak azzal a különbséggel, hogy a mi választási korrupciót Bánffy törvénytelenül üzött, azt most Széll — a jog, törvény és igazság bajnoka — törvényesen üzheti.

Ezt a törvényt valószínűságon mint a kor erkölcsi romlottságának, a mi teljes érzéketlenségünknek tükrét csinálták meg. Ez a törvénymutató, kicsoda szörnyeteg lett a parlamentarizmusból. Micsoda hazugsággá, torzra fajult a negyvennyolcas alkotmány két nagy alapeszméje a miniszteri felelősség és a parlamentarizmus. Mert mi is az a parlamentarizmus? Mikor a nép úgy intézi a saját sorsát s úgy gyakorolja a törvényhozást maga felett, hogy képviselőket választ, akik az ő nevében s az ő megbízásából hozzák a törvényeket s ellenőrzik azok végrehajtását. A nép tehát önmagát kormányozza, sorsa felett rendelkezik akkor, amikor képviselőket választ. A választás a nép érdekében történik, nem a jelölt érdekében. Nem a nép tesz szolgálatot a képviselőnek, mikor megválasztja, hanem a képviselő a népek, mikor helyette részt vesz a törvényhozásban. — Hová lett ez az alapfogdotat, hová lett a parlamentarizmus lényege ebben az új törvényben? Micsoda idélen torz lett belőle! A képviselőjelölt fizeti választóinak a fuvardijait. Mit jelent ez? Azt, hogy a választás a jelölt érdekében történik. Hogy a nép nem azért megy oda, hogy ott a sorsát intézze s magát kormányozza, hanem azért, hogy a jelöltnek szolgálatot tegyen, őt egy zsiros, jó álláshoz segítsé. Ezért fizeti meg a jelölt a fuvarköltséget. Tehát a képviselőség nem a nép bizalmából viselt legszebb méltóság, a nép sorsának intézése, hanem egy jelentékeny befektetéssel megszereshető szép jövedelmi forrás. Tehát a képviselőválasztásnál szó sincs arról, hogy mit akar a nép, milyen törvényeket, milyen politikát kíván, hogy akarja intéztetni az ország ügyeit, — ott egyedül az a kérdés, arra szavaznak a választók, hogy két-három ember közül melyik jusson egy igen jó jövedelmi forrás-hoz.

Hiszen tényleg így volt ez eddig is. Tudta, látta mindenki. De legalább elvben, legalább a törvényeinkben másképp volt és ha valaha kiemelkedik majd — mert ki fog emelkedni — a magyar nép az erkölcsi züllés posványából, — utódaink majd a törvényekből azt olvashatták volna ki, hogy becsületes szép rendszer uralkodott nálunk. De most már törvénybe iktatták, a korrupciót, most már szentesített törvény hirdeti mindenfelé, hogy Magyarországon csak úgy megy a polgár a legszebb jogait gyakorolni, ha megfizeti a fuvardiját.

Zemplénvármegye közgyűlése,

— Február 27. és 28-ik napján. —

Sátoralja-Ujhely, február 27.

A keddi reggelen a vonatok zsufova érkeztek a megye székvárosába. Már a reggeli órákban a megyei közönség színe-jára járta be az újhelyi utcákat, a fényes fogatok egymásután robogtak be a megye minden vidékéről. A vármegye ideai tavaszi közgyűlésére, meg a főispáni ebédre eljöttek a vármegyei előkelőségek közül többen. Zemplénvármegyei orsz. képviselők majdnem teljes számban. Ez a nagy mozgalom, az utcáról a terembe áradó tavaszi nap sugar gyenge fényét a képviselőválasztások közeledő árnyékával majdnem beborította. A tarcali, liszkai és sátoralja-ujhelyi kerületek választásairól folyt különösen a szó, úgy látszott, hogy ezek körül folynak már is az előcsatorzások. Olyan értesülést is nyertünk, mint-ha a sátoralja-ujhelyi kerületben néppárti jelöltet akarnának állítani. Ez a hír megerősítésre szorul ugyan, de a felvetésében is sajátosság és érdekes. A liszkai kerület komoly pretendensének, a fiatal *Hammersberg* Miklósnak alakja is feltűnt a teremben. Ott volt *Bernáth*, Béla a ki csak nagy ritkán jár el a megye gyűléseire. Minden jel a választások közeledésére mutat. Az a nyugtalan nyugzó mozgolódás, a melyet a főispán szobájától a nagyteremig a kortes csatorzások előtombításai idéztek elő, valóságos körutazást rendezve képviselők személye körül és viszont mind elárulták, hogy nemcsak a választások közeledésére mutatnak, hanem a választások közeledésére mutat.

(A főispán politikája.)

Ebben a zürzavarban nyitotta meg a főispán a gyűlést pontban 9 órakor. A következetlenség egész tömkelegében majdnem elfúlt a beszéd teljes értelme. Először a rendes sablonnal a tisztviselők pontos munkásságáról diszkurált, később már az adminisztráció lassúságát kesergett. Azután a főjegyző beszéde után eszébe jutott, hogy elkésve bár, de lejátsz felbuzdulásban törve nem, jó volna a közigazgatási bizottságban a kormány ellen tett és lapunkban hangoztatott nyilatkozatát valahogyan elsimítani. Nosza hát egy pár hajlongó vármegyei példája után azt proponálta, hogy Zemplénvármegye szavazati bizalmat a kormányelnöknek. Szép felbuzdulás. De csak nem akar ez olyan gyenge malicia lenni, mintha elősmertnek akarná a vármegyével és hirdetni az országban, hogy ennek a kormánynak most tényleg szüksége van a bizalomra, és hogy ennek a kormányelnöknek állapota oly ingatag, hogy meg kell zsinasztani gyenge bizalmi póznákkal. Csak hogy akkor erre a bizalmi szócénára praeparálni kellett volna a megye közönségét, nehogy olyan lagymatag fogadják el, csak úgy immel-ámmal. Vagy talán nem azért rendezte Bánffy-főispánja ilyenképp ezt a jelenetet, hogy az előtte nem kedves régi nemzeti párti híveknek bemutatása, hogy az ő kormányuknak szóló bizalmi szavazás sivarabb, egyhangubb a főispáni eljenzésnél is. Pedig az már csak igazán lagymatag. De ezt a nagy bizalmat sem plántálta sokáig magában. *Várlaky* Sándor által a galiciai bevándorlás és az Amerikába való kivándorlás ügyében hozaintézett interpellációra való feleletében ugyan-csak körmön ütötte megint a belügyminisztert, a mikor szinte indignálódva hangoztatta, hogy az utelvek ügyében nem érti miért intézkednek oly gyorsan

odafönt, ahonnan — törvényellenére is — kikerülnek a vármegye forumait, mondván, hogy itt lassan haladunk az utelvek ügyek elintézésével. Tehát a sorok között a jog, törvény és igazság kormányára sütötte a törvénytelenség bélyegét.

Egyebként a közgyűlésről szóló részletebb tudósításunk a következő;

Első nap.

Sátoralja-ujhely, február 27.

Molnár István főispán pontban 9 órakor megnyitja a gyűlést, a hol a bizottsági tagok nagy számmal vannak jelen. Ott láttuk a teremben a megyei notabilitások közül: *Maiath* József és *Andrássy* Sándor grófokat, *Dókus* Ernő es. és kir. kamarás, báró *Sennyey* István, *Bernáth* Béla és *Molnár* Béla orsz. képviselőket, id. *Mezner* Gyulát, *Székelly* Elek polgármestert, *Tolesvai Nagy* Barna, Zempléni *Moskovits* Géza stb. stb.

(Elnöki megnyitó.)

A főispán megnyitó beszédét a bizottsági tagok üdvözlésével kezdi. Azután szép szavakkal elpentalja *Dókus* Józsefet a vármegye volt főispánját, törvényhatósági és közigazgatási bizottságunk szép érdekében gazdag tagját, akinek humanitása és a közügyekért odaadó buzgólete oly sok aldat hozott vármegyére és városra. Kéri a vármegye közönségét, hogy az elhunytak érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítsék és a család előtt a legmelegebb részvételt kifejezzék. (Élénk és lelkes helyeslés.) Azután az elnöki megnyitók rendes tenorjában referálja, hogy az adminisztrációban változás nem történt, a tisztviselők minden irányban teljesítik kötelességeiket. Keserűen panaszolja el azt, hogy a megyei járássok felosztása nem történt helyesen, míg azelőtt régebben a vármegye 16 részre volt osztva, a mai állapotban 10 részre osztották azt, a hiott inkább kellett volna 20 részre osztani. Mert az a helytelen adminisztráció, amelyben most leledünk nagy részben ebből a rossz felosztásból keletkezett. A megyét több kerületre kell felosztani, mert a mostani állapot mellett különösen a jegyző az állami funkcióinak a teljesítésében van elfoglalva, a szolgabírnoknál néves idejük a munkák teljesítésére, akármennyire szaporítjuk a szolgabírnok nem érünk vele célt, mert az egyes szolgabírnok járásai, kerületei itten aránytalanul nagyok... Kötelessége — ugymond — erről a vármegyét értesíteni... a tisztviselők sorsa pedig nyomasztó és tarthatatlan, nagy része még türi ezt az állapotot, abban a reményben, hogy jön az államosítás-küzd az anyagi viszonyokkal... a vármegyének kötelessége a tisztviselők helyzetét segíteni. A mostani kormány főembere... a kormányfő... már előzetes reményeket nyújtott a helyzetjavításra...

Szabó Zsigmond: Szóval... Főispán: Itt folytatni ezt a bajt már nem lehet. E mellett a fizetés mellett lehetetlen tovább tartani... Ajánlom az alispán ez irányban előterjesztését. A borhamisítók üldözése meghozta azt az öröndetes eredményt, hogy több nagy borhamisító — biztos értesülésem szerint — üzetlet egészen be fogja szüntetni. Most már azután a kisebb hamisító borkereskedők tiltott üzelmével szemben kötelességünk lesz a borkermelelők és a közönség érdekeit megvédeni. Azután beszélt még közterhekről és rátért arra, hogy vannak esetek, a mikor kötelesség magunkat a közterhekkal, a pótdózással megírni... vannak közelekek és a többi. (Enek a befejezésnek direkt elzárta csak a gyűlés folyamán sikerült megértenünk). Egyebként magát a közönség jóindulatába ajánlva végzi a főispán az első megnyitót.

(Főjegyző beszéde)

Közben *Dókus* Gyula a vármegye főjegyzője a szokásos üdvözlő beszédétől eltérően mintegy a maga és családja nevében szólott és a következőket mondotta:

Méltóságos Főispán Ur! Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Méltóságodat elnöki székünkön a törvényhatóság és a tisztikar nevében tisztelettel üdvözlöm. A törvényhatóság bizottságának ez évben először van szerencsje méltóságodat körében tisztelhetni, ezt az alkalmat felhasználom, hogy újvívi szerencse kívánatát tolmácsoljam.

Az elnöki megnyitó beszédében közölték, amelyek a vármegye polgárai érdekében fáradohatatlan és sokoldalú gondoskodásáról, a tisztikar jobb helyzetének, atyai szeretettel való istápolásáról tanuszkodnak: fogadják méltóságod változatlan bizalmunk, tisztelünk és szeretetünk kifejezése mellett őszinte köszönetünket.

A közönség érzelmeinek tolmácsolása után, engedje meg méltóságod nekem, mint a vármegye örökpihénésére tért egyik hű munkása fiának, hogy azokat az elősmert szavaiért a melyeket atyám emlékének szentelt, a törvényhatóság bizottságának és tisztársaimnak, kifejezett meleg részvétőkért, családom nevében is, hálás köszönetet mondjak.

Az elősmert és részvét ilyenet megnyilatkozása azt igazolja, hogy haló poraiban is áldott atyánk, a közügyek szolgálatában és magán életében, azon ösvényen haladt s arról soha le nem térvé minket is rajta vezetett, amelynek végcélja nem más, mint az igaz hazaszeretet lelkes gyakorlása és polgártársaink érdekeinek önzetlen és hű szolgálata.

Legyen méltóságod és a tekintetes vármegye közönsége meggyőződve arról, hogy atyánk, haza és emberszeretetének, a közügyek hű és önzetlen szolgálatának, reánk maradt örökséget, fiai és unokái nem megosztva, hanem teljes egészében és külön-külön veszzük át. Legjobb tehetségünk és tudásunk feldőzolásával arra fogunk törekedni, hogy polgártársaink bennünk mindenkor és minden téren a közügyek igaz és fáradohatatlan napzámait feltalálhassák. (Lelkes eljenzés)

Méltóságod kegyességét ismételt megköszönve, a törvényhatóság és tisztikar közhajtásaként kívánom, hogy Méltóságod hazánk és vármegyénk javára, szerettei örömeire soká-soká eljen! (Eljenzés.)

(Folytatolagos elnöki beszáró.)

A főispán ismét szóásra emelkedett fel, bejelentette, hogy a felvidéki inség enyhítésére alakult inséges bizottságok szépen működnek, különösen megdicséri a kőszécsi járás fősolgabírnóját. Azután új folytatja: Még egyet kérem. Sohasem mondtam azt, hogy annak vagy ennek a kormánynak bizalmat szavazzanak, pártpolitikai érzékenységeket bolygatni nem akartam. Most — ugymond — el nem mulaszthatja ajánlani, hogy a mai kormányelnöknek Zemplénvármegye bizalmat szavazzon. (Hall helyeslés.)

(A bevándorlás és kivándorlás.)

Várlaky Sándor: Mielőtt napirendre térnék szót kér, hogy hangot adjon itt is annak a panasznak, amely a sajtó és közönség körében erősen felzúdult a bevándorlás ellen. Felsajog, hogy kulturális, nemzeti és közigazgatási szempontból mily veszedelmes az a bevándorlás, amely Galícia felől a felvidéket elönti olyan emberekkel, akik nem hasznosak és nem munkás emberek, ired zsebbel és üres gyomorral jönnek ide, hogy azokat megtöltsék. Ez veszedelem az országra. Kérdezem nem látja-e szükségessnek a főispán, hogy ennek a megakadályozására tegyen valamit... Második kérdés az, hogy mit szándékszik tenni a főispán a kivándorlás megakadályozására, esőketesére... Botrányos dolog az — ami köztudomású, hogy egy banda van itt a megyében, amely a kivándorlást elősegíti, a legfőbb vezetője egy terebesi ügyvéd, aki kerülő utakon 10 frt-ért, sőt magasabb árért gyorsan és tömegesen kieszközöl utleveleket. (Felkiáltások: Ki az? A nevet halljuk! Mozsás.)

Egy hang: Faidt ügyvéd... (Mozgás. Halljuk! Halljuk!)

Várlaky S.: Siralmas állapot az, hogy intelligens emberek ilyen hazafiatlan

cselekedetre adják magukat, hogy akadályt gördítenek egy vidék további fejlődésére, (Ugy van! Ellentmondások.) megakadályozzák az ország gazdasági felvirágzását... (Eljenzés. Mozsás.)

Mo Inár főispán kijelenti feleletében, hogy a bevándorlás ellenében esztendő óta küzd a közigazgatás, üdvös eredményt nem tudnak elérni, de különben nem oly mérvű ez a bevándorlás amint kiszínezik, *kivándorlás* pedig határozottan nincs olyan mértékben, amint ezt rémképpen festik. Ezt bizonyítja az alispáni jelentés ide vonatkozó része. A kivándorló ágensekről felterjesztést tettünk a miniszterhez, jelentettük, hogy olyan ágens van, aki majdnem a zsarolással hasonlatos eljárással, utelvek ügyében megkerült a vármegyét, felmegye egyenesen Pestre és express elintézi az utleveleket. Erre kapott a vármegye egy kioktatást, hogy a vármegye lassu az utelvekkel, ezért kell kerülő uton a miniszterhez menni. (Felkiáltások: Ez törvénytelenség!)

Egy hang: Ez a jog, törvény és igazság!...

A főispán megnyugtatta a megye közönségét, hogy a miniszter törvényileg fog intézkedni a bevándorlás ellen.

Interpelláló biz. tag — amint később fogjuk látni — csak egyelőre — megnyugszik a főispán feleletében.

Szadek főmérnök felszólalása után áttérnek a *Dókus* József elhallozásával megemlékedett közigazgatási bizottság tagsági állásnak betöltésére. Titkos szavazás után erre az állásra egyhangulag *Tolesvai Nagy* Barna választott meg. A választás eredményét lelkesen és hangosan megjelente a közgyűlés. Ezután a főispán több tá. állás és különféle biz. tagsági kinevezést hirdetett ki. 1883. évi IX. t. c. értelmében egytized % pótdótot névszerint megszavazták.

A közgyűlés további lefolyását jövő számunkban közöljük.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

× **Kinevezés.** Br. Waldbott Ödön dr. Zemplénvármegye bt. aljegyzője ideiglenes minőségű fizetéstelen belügyminiszteri segélfogalmazóvá neveztetett ki.

× **Színház ügy a vármegyén.** A vármegye mai második napi tárgyalásánál szóba került a sátoralja-ujhelyi városi színház belső ujjaépítésének kérdése. Beható vitában tárgyalták a felelbezzéseket, amelyek tartalma egyáltalában nem dönthette meg azok akcióját, akik Ujhelynek kulturtemplomát akarnak építeni, még pedig minél előbb. A felelbezzéseket elvetette a közgyűlés. Mi éppen a megye főügyészének formai skrupulására akarunk visszatérni, mert ő az 1886. XXII. t. c. 110. §-a értelmében ebben a színház építésében a város törzsvagyonának s lényeges átalakítását látja. E fölött rendezhetünk jogi vitát, de nem akadályozhatjuk meg vele színházépítést, a vitában pedig mellőznünk kell a rideg ragaskodást a törvény betűjéhez. Kövessük annak a szellemét is. Mikor a törvényhozás a lényeges átalakítását belevette a törvénybe, tette ezt óvatossági szempontból, nehogy könnyedén rongáltassák a törzsvagyon, de a hasznos átalakítás a lényeges átalakítás tartalmába bele nem érthette. És lényeges átalakításnak a mi színházunk mostani tervét egyáltalában nem lehet értelmezni. Hisz ez a terv szerint, egy belső berendezés, a törzsvagyon — mint ingatlan — bármilyen külső sérelme nélkül belső építkezés. Egy hasznos építkezés, amelylyel város és a megye minél előbb bástyát akar emelni Felső-magyarország kulturájának a védelmére. Nemzeti, hazafias és így kötelesség szerű kiadás, amelyet nem lehet az aszonok fanciesa helyem ruhájával egy kategóriájába állítani *luxuskiadásnak* nevezni. Mi hisszük, hogy ilyen aprókecs skrupulosokkal nem fog sikerülni a színház építést elodlázni és megakadályozni.

HIREK.

A jó fogás.

— Vig jelenet. —

Abból az alkalomból, hogy az iparosok egy tekintélyes része a polgármesterhez beadott sérelmi iratot aláírta, kaptuk az alábbi dolgot, mely a beklódz szerint tényleg megtörténhetik, vagy talán ...?

Személyek:

Gyálu: ipartestületi elnök.
Penna } ipartestületi tisztviselő.
Zuboly }
Kalapács: iparos.

Gyálu: Édes Kalapács ur egy szóra!

Kalapács: Tessék.

Gyálu: (Kalapács kezét szorongatva) Halottam, hogy valami aláírások történtek itt a városban ellentünk.

Kalapács: Ugy van. De látán körülbelül hozzám is eljönnek.

Gyálu: És ön aláírja?

Kalapács: Hát tesszik tudni Gyálu ur hm ... hm ... hát egy kicsit furcsa dolgok történtek az önk részéről ...

Penna: Mit furcsa dolgok?! Az egészen rendes dolog volt.

Kalapács: Már bocsánatot kérek, amikor az ember szemébe mondják, hogy korhely, lump, léha ...

Zuboly és Penna (egymást akarván megelőzni): Hahaha ... hát ez furcsa dolog? Hát lehet magukkal rendezben beszélni? Ez a legfinomabb ...

Kalapács: Ez a legfinomabb! No hát igenis aláírom az ívet.

Gyálu: (gunyosan) No izé? ... hogy is hívják? ... Kalapács ne vicceljen!

Kalapács: Aláírom!

Gyálu: (méltsággal) Kapni fog két újságot.

Kalapács: Aláírom!

Gyálu: Öt újságot, tíz újságot, husz újságot! ...

Kalapács: Aláírom! Aláír ...

Gyálu (dühösen): Fizetni fog évente 2 frittal többet!

Penna, Zuboly: Kevés!

Kalapács: Aláírom!

Gyálu: Ha aláírja fizet: négy, öt, nyolc, tíz, husz, harminc ...

Kalapács: Jaj!

Gyálu: (elkapatva a diadaltól) negyven, ötven, száz forintot! ...

Kalapács: (eljut, feldörzölök) Hol vagyon?

Gyálu: (mosolygva) Az én lakásom édes Kalapács ur. Rosszul tettett lenni valami aláírásról!

Kalapács (akinek észbe jutnak a száz forintok): A kalapomat adják ide, meggyék, önk igazán a legfinomabb, legigazságosabb emberek a világon, én nem szoktam aláírni semmit sem. (Gyálu egy szivarral kínálja meg, Kalapács elrohan.)

Gyálu: (összeült tenyerét, nevetni kezd, nevetnek mind, végre Gyálu mosolygva a szoba közepére áll s énekelni kezd:

Manapság csak bátor légy
És elszáll rólad a légy;
Üss, vágj és ne kiméj,
Senkitől soha se féj!
Lám a kicsi kisi merész
Megjéjt, mikor a pénz
Kijött a számon.
Ttyuhajhaj! bagázs, bagázs!
Éz aztán a jó fogás!

Mindnyájan:
Éz aztán a jó fooo-gá-ás!
(Püggöny!)

— Házasság. E hó 27-én esküdtök örök hűséget *Glück* Amin m. kir. várm. hivatalnok *Newirth* Vilma kisasszonynak, az esketést *Szekely* Elek polgármester végezte, az esketés után *Wrisz* Kálmán zsidó pap áldotta meg a frigyét.

— Gróf Andrássy Dénes újabb adománya. Bővebb adakozó nemesebb jölteve ritka búraink között, mint gróf Andrássy Dénes és neje. Vitányi Bertalan uradalmi ügyvéd a napokban helyezett el 20,000 koronát a miskolci t. karénegyletben, melyet a nemes adományozó a *meggyasói* ev. ref. egyháznak adományozott egyházi és iskolai építkezésekre. A legnagyobb érdeme abban áll a fejedelmi adakozónak, hogy elekezeti hitközlomség nélkül adja do-

mányait, a hol arra valóban szükség van. Ugy halljuk, hogy a szerencsi ev. ref. templom is, a melyben Rákóczy Zsigmond nyugszik, kegyes figyelmébe van ajánlva, mert az Andrássyak a Rákóczyakkal együtt küzdöttek a haza szabadságáért.

— **Eljegyzések.** Leányfalvi *Bodó* Zsigmond glivási vasuti pénztárnok eljegyezte *Béla* Fáni kisasszonyt. — *György* Béla székeskereszturi kirgőztyű és anyakönyvezető eljegyezte *Violet* Rezi kisasszonyt.

— **Főispáni ebéd.** Lapunk előző számában említett keddi főispáni ebéd nem 200 terített volt, nem általános jellegű, hanem annál inkább birt politikai jelleggel mert hivatalosak voltak oda a varmegye összes orsz. képviselői és főszolgabírai. Az ebéd keletlen d. u. 1 órákor tartott meg, jelen voltak: Dókus Ernő cs. és kir. kamarás, Bernáth Béla, Molnár Béla orsz. képviselők, Matolay Etele alispán, Dókus Gyula cs. és kir. kamarás főjegyző, a járási főszolgabírák Haraszthy Miklós kivételével, Nemthy József árvsz. elnök, Fornszyek Lajos, Kun Frigyes, Gausz Aug Miklós, Hammerberg Miklós, Füzeséry Tamás, Gróf Berchthold Kázmér, új. Mezőner Gyula és Staudt József főispáni titkár.

— **Postaigazgató szemleuton.** *Ene* Róbert kassai posta-és táviratigazgatószék kerületén hivatalos szemlélet tart. A szemleut egy hétig fog tartani.

— **A bodrogközi kaszinó** e hó 24-én egy igazan művészi színvonalon álló hangversenyt rendezett. Az egyes pieg-ek távol állottak minden dilettantizmustól. Mindjárt a Fráter Zsigmond ügyes és szellemes felolvasása a nem létező pénzről keltett kellemes hangulatot. *Riszdorfer* Anna kisasszony teljes precizitással, művészi technikával játszta Liszt Campanelláját és a magyar dalokat. *Friedrich* Sarolta és *Emőd* László pompás routinnal játszott el Gabányi egyik dialógját a *Balcs* et. A művész hírből a Nagy Dezső játszott azután csibalmán magyar dalokat, amely művészetével, oly csodálatos hatással, hogy valóságos magával ragadta a jelenyolt intelligens közönséget. *Bajusz* Andor szavalt egy komoly költeményt grónyörny, meglepő hatással. *Izsepy* Zoltán pedig egy monologot adott elő tökéletes komikummal, kiérdemelve most is az ő jó előadó híret. Hangverseny után reggel tartó táncmulatságon ott volt a bodrogközietek színe-java. A kaszinó elnöke báró Sennycy István és al-elnöke Révy Géza Viktor m. ndent ciköttek a kitétnő es sikeréért.

— **Dalárdisták banketje.** A sátoralja-ujhelyi dalárda távozó alelnökének, kaposi járásbíróvá kinevezett *Stépan* Géza tiszteletére fényes bucsú bankettet rendezett a Friss vendéglő éttermében. Az újhelyi társadalom színe-javából mintegy hatvanan vettek részt. Az első felköszöntőt *Spillenber* József a dalárdának elnöke tartotta mire *Stépan* Géza meghatótan válaszolt, egyedül vizsgálának azt tartá, hogy nem öröklék távozik innen el, majd *Fried* Lajos dr. Matyasszky Kálmán és *Juhász* Jenő szözlött, köze köze a dalárda adta elő szebbnél szebb énekszámaikat. A társaság csak hajnalban osslott széjjel.

— **A sátoralja-ujhelyi villanyvilágítási és erőátviteli részvénytársaság** e hó 25-én vasnap tartott közgyűlésén a rendelkezésre álló 12975 korona 40 fillér tiszta nyereségből 10,000 korona, vagyis részvényenként 10 korona osztalék kifizetését határozta el, mely folyó év május elséjétől a társulat pénztárára folyósították. 1000 koronát törlesztési alapra, 950 koronát tisztviselők és alkalmazottak jutalmazására fordítanak, 1025 korona 40 fillér átvitelnek az 1900. évi nyér-és veszt számlára. Az igazgatóságban dr. Nagy Armin elhatalozásával megterjedett helyére egyhangulag *Szekely* Elek polgármester választott meg, míg a felügyelő bi-

zottságba *Pataky* Miklós kivételével — ki helyett *Arnófalvy* Tivadar jött be — a régi maradt.

— **Kéménytűz.** A Wekerle téren levő dr. Schön-féle ház kéménye szombaton este kigyulladt.

— **Betegsegélyzői közgyűlés.** Vasárnap e hó 25-én délután 2 órákor folyt le a »Diana« termében a sátoralja-ujhelyi ipartestületi betegsegélyző pénztár közgyűlése. Mint újabban az ipartestületet érdeklő gyűlés úgy ez is zajosnak ígereztek. Már egy óra tájban nagy számban jelent meg városunk értelmes iparos ifjusága, hogy ezen alkalommal kifejezést adhasson azon ellenszenvüknek, mely rég óta lappang iparos társadalmunkban az ipartestület irányában. Pontban két órákor az ipartestületi elnök és titkár vezetése alatt egy 60—80 főből álló cizmadiasegéd csoport — persze az elnökség rendíthetetlen hűve — is megérkezett. A közgyűlés megnyitása előtt az összes újhelyi iparos segédeknevében egy indítványt adott be, melynek három pontjában az elnökség iránt bizalmatlanságot, továbbá a rajtuk elkövetett sérelemért és a hanyag ügykezelésért a fegyelmi vizsgálatot indítványozták. Az indítványt az iparhatósági biztos azon utasítással adta át az elnöknek, hogy az a legközelebbi gyűlésen tárgyalassék. (Reméljük ez nem lesz elutasolva.) Most a betegsegélyző pénztárhoz az iparos ifjak részéről kiküldendő 50 közgyűlési kiküldött megválasztása következett. A szavazás megkezdése előtt és tartama alatt azonban oly lármát vittek végbe a cizmadiasegéd-ek, hogy egymás szavát sem lehetett hallani, a cizmadiák előrelátva kisebbségek, csak a »stemplomot« sajnálták szegények. A szavazás a cizmadiák leszavazásával végződött. Választás után óriási abcugolásban tört ki a tömeg, és abcugolva az egysület titkárát is, felvonultak az elnök lakása elé és itt az éppen kün álló elnököt abcugolták meg erősen.

— **Halál az utban.** *Lukács* János pálházi lakosnak dolga akadt Nagy-Bódván s miután azt elvégezte, bement a korsóba egy kis áldomást inni. *Lukács* azonban a kelleténél többet ivott s ilyen ittas állapotban folytatta az utat szerényen hazafelé. E a pálinka azonban esuttal halálát okozta, mert mielőtt Pálháza elé érkezett volna — utközben — szívizélhűdés érte. Másnap hajnalban halva találták meg.

— **Nagy tűz Töketerében.** Harangzugás verte fel f. h. 25-án szombaton reggel Töketeres lakosságát. A Gróf Andrássy Tivadar féle uradalom mellék-helyiségei felől óriási tüzoszlop emelkedett az égnek. A terményből kippantott szikra folytán ugyanis a kulcsárlak meggyuladt és lángja az egész tetőt elborította. A kulcsárlak, egyéb melléképületekkel együtt teljesen elhamvadt. A padlások felhalmozott értékes holmi mind odaveszték, a kár körülbelül 20 ezer forint.

— **Sikkasztó esküdtek.** Valkó János esküdt és még két esküdt társa Pcsolina szina járásbeli közseg pénztárából több ezer koronát elsikkasztván Amerika felé vették útjukat, a sikkasztásról táviratilag értesítettek a Budapesti és kassai főkapitányságot.

— **Betörés.** F. h. 26-án éjfel után 1 órákor eddig még ismeretlen tettesek *Bock* Imre éttermébe törtek be. Épen a fizető pinczér ládáját fészeggették, maga a tulajdonos zavarta meg munkájában a tolvajok erre az ablakon keresztül kerestek oldottak és a kerítésen keresztül átmaszták a szomszéd kerten keresztül menekültek.

— **Üngylikosság.** *Erben* Gyula a kassai gazdasági intézet I. évek hallgatója e hó 26-án a Csermelyi patak hídján föbe lötte magát. Az uri kényelemhez szokott diák úgy látszik nem tudta megszokni a katonai convictus fegyelmet. *Consilium* abundanti kapott. Ezt a szegényt nem tudta elviselni.

A zugisokolák.

Sátoralja-Ujhely, február 27.

Megemlékeztünk már lapunk egyik előző számában, hogy Sátoralja-Ujhely alsóbb utcaiban a zugisokolák száma évről-évre emelkedik. Volt idő midőn

már keresve se lehetett találni ilyet városunkban, és ha igen, valamely elbujtatott helyen voltak a zugitanitók gyermekikként, minden emberi és aesthetikai érzéket felháborító működésüket — a legutóbbi évek folyamán azonban — a magas kormány és a közigazgatási hatóságok halgatatólagos párfüggsza mellett ijjesztő módon elszaporodtak. Ott a Palotas—Rózsa-utca környékén vannak azok, nyílt és kevésbé nyílt helyeken, nyilvánosság és nem nyilvánossági joggal felhúzza. Nem vagynak még abban a helyzetben, hogy teljes képet tárjunk az illetékes körök elé, de nemokára teljesen leránthatjuk a leplet azokról a zughelyekről, hol testileg és lelkileg elbujtják a szenge gyermekek. És ezek némelyikének, még nyilvánossági joga is van.

Csak a közigazgatási hatóságok nem akarnak tudomást venni minderről, pedig ha a Rózsa-utca elejére ér az ember, már hallhatja azt az éktelen, fülcsikító zajt, mely megcsapja az ember dobhartáját. Éktelen jargonban, minden rendszer nélkül kiáltoznak a gyerekek — és erre azt mondják, hogy ez az orthoJox hitközség »népiskola«-ja. Kérem, ha egy népiskola, ha egy iskolaszék, ha egy hitközség megtűrti azt, hogy kebleben egy a testet és lelket ölé közönséges zugisokola működék, akkor azt a népiskolát fel kell osslantni, azt az iskolaszéket, — azt a hitközségi eljáráságot fel kell függeszteni. Nem talmudthóra iskola az, hazugság, mert ott rendszeresen szokták tanítani az ő szövetségi tanításaira a gyermekeket; ez közönséges zugisokola, hol ocsmány jargon nyelven reggeli 7 órától este 7 óráig butítják őket teoriájukkal és vesszejükkel.

Tovább menve már minden udvarból látni kiszállingózni a sápadtarcu 7—16 éves gyermekeket kik valóságos áldozatai a fanatizmusnak, mely őket testben és lélekben megtörve veti oda az élet viharának. Ezek már egy betűt sem tudnak magyarul, jobbadán bevándorolt egyének, ámbár az előbbieket között is vannak olyanok, kik — habár a kellő koron túl vannak — de népiskolai kötelezettségüknek nem tették eleget. Ezen utóbbiak tanítómestereit pedig a chassideus hitközség segízezi.

Különbözen ezen zugtanulóknak 4 fajtagya van. Az egyik része még iskolába jár, aztán naponta még 4—5 óráig jargon iskolába tölt. Vagyis naponta 8—9 óráig tölt az iskola padjai közt. A másik csoport elvégezte ugyan a négy osztályt, de aztán a jargon iskolába viszik be, hol kivetkőztetik mindabból, amire az iskola tanított. A harmadik rész egyáltalán színet sem látta a népiskolának ez ott nevelkedik fel. Ezek aztán vagy még tankötelesek, vagy már nem. De tudtommal, ha már a 4 elemi osztályt el is végezték, vagyis nem szorosab értelemben véve tankötelesek, a népiskolai vagy ismétölt iskolai tanítás *mellőzése*vel más tanításban részesülők megem szabad, mert az ismétölt iskolai tanítás 15 éves korig kötelező, vagy rendes tanítás útján, vagy az iparisokolában. Csupán talmudiskolába járni olyannak, ki más iskolába nem jár, vagy más foglalkozása nincs, nem szabad 15 éves koráig. Mind-ezeken kívül azonban az a felháborító, hogy a tanítás óriási zsvajban jargon, vagy *német nyelven* történik, egy hitközség agészse alatt, a népiskolai tanítás ködmönébe baltatva.

Mert az ilyen, alapszabályok alapján működő, a népiskolával kapcsolatos talmudiskolák sokkal veszélyesebbek mint a közönséges zugisokolák. Mert ezeket a törvény szigorú alkalmazása révén széjjel lehet ugrasztani, de az előbbieket a kormánytól jóváhagyott alapszabályok alapján működnek, s így száz alkalmuk nyílik a törvény kijátszására. Mert mint említettem, a tanítványok egy része ha részesül is a népiskolai tanításban, de nagy kontingensét képezi a tanítványoknak azon száma, kik a négy osztály elvégzése után egyedül szellemi táplálékukat a zugitanitók butító és a pipaszorból csinált vesszővel beléjük oltott teoriájukból maradtak.

A közigazgatási hatóságoknak végre

tudomást kell venni erről a törvényki-játszásról, ami itt Ujhelyben és sajnos az egész vármegyében üztek. Mert úgy van az Sáros-patakon, Gálszécsen, Sztróp-kón, Szinnán, Liskán, Tolcsván, Szerencsen Tokajban és másutt is. Egyebeknél intézkedtünk, és ez uton ismét felkérjük lapunknak t. tudósítót és az illetékes köröket, hogy a helyiségeikben levő »nyilvános« és nem nyilvános zugsikolákról nekünk az összes adatokat be-adják. Nem kétlünk, hogy az ügy érdekében minket ezen akciókban minden tanúgyarbat támogati fog.

Városunkban pedig Sátoraljai hely város polgármesterétől várjuk az akciót, ki a város és a közérdek megreformálását ígerte programjában. Tessék tehát intézkedni és halára fogja lekötölni városunk lakosságát. Példáját bizonyára követni fogja a vidék és az egész vármegye. Mert az csak még sem járja, hogy a közizgatási közegek és a kormány hanyagsága folytán aziai állapotok álljanak be hazánkban és holmi Egan léle nyilatkozatokkal támadják aztán meg az egész magyar izer. felekezett. Tessék a törvény teljes szigorúval sújtani a bünsöket, legyenek azok egyesek, testületek, vagy akár községek. De ne paklizson a kormány a fanatikusokkal és voksok szerzése céljából a csodarabbinusokkal és a soviny magyar zsidóság szenvedje meg, mit a kormány vétké és a fanatikuskal lengyel tömeg zudít a nyakunkba!

TÖRVÉNYSZÉK.

Esküdtzéki tárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

F. hó 23-án tartották meg városunkban a második esküdtzéki tárgyalás, a mely alkalommal Horváth Juli és Balogh Csoroszlya állottak rablas kísérlete és súlyos testi sértés büntette miatt a bíróság előtt. A bíróság elnöke *Tornszék* Béla kir. törvényszéki elnök volt. Szavazó hírák *Chanáth* Miklós és *Helner* Károly. A vádatóságot *Stépan* Géza kir. aligyezős, a védői tisztelet dr. *Fried* Lajos töltötték be. A kir. tábla képviselőjében *Bercely* Jenő kir. táblai elnök volt jelen.

A vád alapja a következő: Horváth Juli, 47 éves cigányasszony előadja, hogy ő negyedmagával koldulási szándékból a sarospataki alsó hártáiban levő tanya ment, a midőn az utcán egy asszony és egy kis fiu megakadályozták, a mely alkalommal a férfi minden ok nélkül utánok is lött, és a golyó Balogh Csoroszlya cigányasszony hátába furdott.

Balog Csoroszlya II. rendű vádlott ugyanigy adja elő az esetet, ő sem tud lopásról vagy verkedésről, csak arról, hogy őt meglőtték és azért Budapsten is volt a klinikán.

Elnök behívja azután a sértett felet öz. ifj. Varga Jánosné és fölhívja, hogy adja elő a valódi tényállást.

Ifj. Varga Jánosné elmondja, hogy 1899. év február 8-án a déli órákban beteg férje mellett tartózkodott és annak ápolásával volt elfoglalva. Közben észrevette, hogy a pitvarban több cigányasszony szedgette a gerendára felakasztott sódarabokat és más has felét. Ekkor kiment a pitvarba és rá kiáltott a cigányokra. Ezek ijedtökben ledobták a kezükben volt husféléket és kiosontak a konyhából. Akkor észre-vette, hogy 2 sódort is magukkal vittek; nyomban utánok ment és erélyesen követelte a két sódort. A cigányok nem hogy eltávoztak volna, de Vargánét körül fogva bántalmazni kezdték; többek között haját tépték, jobb kezét csavrgatták, a mire igen megijedt és kint álló 11 éves fiának oda kiáltott, hogy hívja ki az édesatyját, mert a cigányok meg akarják ölni. A kis fiu be is szaladt az apjáért, a ki egy vassvillával felfegyverkezve ki jött. Akkorára még vagy 6—8 cigányasszony jött a helyszínére, a kik férjétől elvették a vassvillát, és a földre tiporták, a mire ő szorongatott helyzetében a zsebében levő revolvért kirántva, közbütk lött. A lövésre mind ellutottak és csak ké-

sőbb a csendőröktől tudták meg, hogy a lövés egyiküket találta.

Megelőzőleg azonban az esküdtzéket alakították meg, a mely a következőkép alakult meg: Boór Jenő, Talapkovics Vazul, Meczner Béla, Perlsztén József, Violet Gyula, Meczner András, Laszács János, Trstyánszky Károly, Rosenbergs Samu, Rosenberg Mór, Izsépy Istvan, Zajka Vince. Pótküsdit: Zombory János Komendovits Agoston.

Ezután a tanuk kihallgatása következett, kiknek eltérő vallomása után *Stépan* Géza kir. aligyezős a vád, majd *Fried* Lajos dr. védő beszédjét tartotta meg. Beszédjében utal arra, hogy jól lehet cigányok ünnek a vádlottak padján, kik a jogrenddel megferközni nem tudnak, az hol 10—12 személy verkezszik megállapítani nem lehet, hogy ki a tolvaj és a büntettes. Következő szavakkal végzi beszédjét: »Egyenlő mértékkel mindenkinek esküdt: uraim!«

A védőbeszéd után az esküdtek vizsgálva Rosenbergs S. korlelkősége alatt Meczner András választották meg elnöküknek, ki egy fél óra mulva kihirdette a verdiket. Az esküdtek a vad összes kérdéseire nem mel felelvén, a kir. törvényszéki *felmentő* ítéletet hozott. Az esküdtzéki tárgyalás este 7 órakor végződött.

NYILT-TÉR.)

Nyilatkozat.

Az ipartestületi évi közgyűlés megtartásáról úgy a Sátoraljai helyben megjelent »Zempléni Hirlap« 15. számában, valamint a kassai »Felsőmagyarország« 43. számában közölt tudósítások a valónak nem felelnek meg.

Alfúrottak nem 8—10 ellenzéki párt vezérei, hanem 118, sőt sokkal feljebb is terjed a létszáma az ipartestületi tagoknak, igazoljuk a sátoraljai helyi Polgármester urhoz mint I. fokú iparhatósághoz benyújtott fellebbezéssel, melyet fennemlítették valamennyien aláírtak, amelyben kértük a Polgármester urat, hogy utasítsa az ipartestületi elnököt a felfszlatott évi közgyűlés megtartására újabb határidőt tűzzen ki, bennünket pedig az indítványainkra vonatkozólag hallgasson meg.

A mi indítványainkat nem erőszakosan, hanem ellenkezőleg igen szerényen adtuk elő:

Kérjük az követeljük az ipartestületi elnökséget egész napi hivatalos órák megtartására, mert mi az összes ipartestületi tagok képezzük a közgyűlést és ott a titkos szavazás dönt, amely előtt az elnökségnek és előjárásának meghajolni kell, az elnökség és előjáróság nem maga magát választotta, de az iparos közönség a választási közgyűlés alkalománál emelte erre az állásra.

Amennyiben jelenleg csak este 5—7 tartanak hivatalos órák, mely idő ma a sátoraljai helyi emelkedett létszáma az önálló ipartestületi tagoknak nem felel meg, és az ipartestületi jegyző oly honoráriummal van dotálva, melyért egész napi hivatalos órák megtartására hivatalnokot lehet alkalmazni anélkül, hogy több költség merülne fel.

Miert nem kapna az ipartestület legalább fél napi hivatalos órák megtartására 600 forint titkár, amikor a jelenlegi ipartestületi titkár, Gáthy Géza ur, megyei hivatalnok, mint közigazgatási gyakornok és tiszteletbeli szolgabíró a megyéni elgész nap 8—12 ig és 2—5-ig való szolgálat mellett csak 400 frt fizetés és 100 frt lakbért szolgálatot teljesíteni köteles.

Továbbá kifogásoljuk: a sátoraljai helyi át. ipartestület betegsegélyző pénztáránál befolyt mult évben 3959 frt 76 kr. mint bevétel, melyből csak összesen tápdíjakra 301 frt 62 kr. és 3 frt 40 kr. fürdőre circa 1000 tag között osztott ki, s mind a mellett csak 907 frt 49 kr. maradványt tud kimutatni.

Miert van ez a korlátozás és pénz halmozás a betegsegélyző elnök ur által? tényleges betegeket, kik az orvos által igazolvánnyal voltak ellátva, visz-

*) E rovat alatt közöltekkért szerkesztő nem felelős.

szautasította, a tápdij kifizetését az elnök ur megtagadta, azzal a kifogással, mert a »kegyelmes« ipartestületi hivataloszolga, mint beteglátogató, a segédet az elváogott újjával nem fekte, de a szobában vagy udvaron a felkötött kézzel sétálva taláta.

Kegyelmes isten, az a szegény segéd ki tényleg beteg, attól a szolgától függ, hogy tápdiját élvezze?

Az ipartestületi elnök ur által alkalmazott betegsegélyző könyvelő, mint közeli vérrokon, 5—6 hónapon keresztül a főkönyvben való bevezetéseket nem teljesítette, nem kifogásoljuk a tisztelt rokonait semmi körülmények között, de amely alkalmazva van, kötelességet ne hanyag módon teljesítse, ezért kérjük annak orvoslását.

Végre midőn e hó 11-én az összehívott évi ipartestületi közgyűlés alkalománál az ipartestületi titkár ur az ipartestületi tagokkal szemben oly ocsmány és botrányos kifejezésekkel viselkedett, azt a megjegyzést tette »ha borral, vagy pálinkával traktálnánk többen jelenéneek meg«, tiltakozunk ellene és azért bizalmatlanságunkat fejezzük ki, leköszönését követeljük és kérjük az ipartestületi elnök urat, hogy arra az állásra pályázatot hirdessen.

Nó hát! e miatt vagyunk oly veszélyes emberek, mert oly szerény indítványokkal mertünk az ipartestületi elnökséggel szemben fellépni? azért minket feketére fest az ipartestületi elnökség. talán még Luhenivel is összehasonlítana, az nem áll! A mi általunk tett indítványoktól egy tapodtat sem lépünk vissza, mivel nem saját érdekünkért, hanem az összes ipartestületi tagok javát akarjuk, mi azonban nem pályázunk sem elnöki, sem titkári állásra, de még csak választmányi póttagnak sem.

Azért is az ellenzéki párt vezerségét vettük kezünkbe, mivel az ipartestületi elnök ur a választmányi gyűlés összehívása nélkül a tanoncok ipartandij fizetéséi ügyben a városi ipartanodai bizottságban a két alelnök ottléteben

a tanoncok után ipariskolai kirótt tandij fizetését elfogadta, nem hogy kifogásolták volna, az úgy tehát befejezett dolog, nem fellebbezhető, s így minden tanonctartó iparos köteleztetett ki, illetve 5 forintokat minden egyes tanonc után fizetni.

Sátoraljai-Ujhely, 1900. febr. 27-én.

Jenik Béla, Török Antal,

okl. építész és ipartest. építész.

választ. tag. Földöz József.

A szerkesztőség üzenete:

Sztrópok. A tulságos figyelem növel szemben soh-sem hiba, mert a legtöbb nőnek a figyelemből bármilyen sok, sem elég. A tulságos udvariaskodást is szivesen veszi, különösen, ha érdeklik az illető iránt. Csakhogy séta előtt, a világ szemében válhat neveltségessé minden tulajtot figyelem. Ha egyszer séta közben többször találkozik vele elég ha egyszer kö-zöni, ha távolabbi időkötökben napján 2—3 szor is találkozik mindannyiszor köszöneti illik. A »kedves egészségére« való kívánás, »zokás ugyan — de nagy társaságban — neveltségessé válhat szintén, mikor egy 15—20—25 tagból álló társaság külön-külön egyenként készorítással és kézzelköl ki kívánja az egészséget. Ugyis mindnyájan kívánjuk ezt egymásnak, minék ezt külön megerősíteni — hacsak nem érdemes ürügy ez arra, hogy egy pár szép kezét megcsokoljunk.

Kiadó tulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Tej eladás.

Naponta 100 literen felül,

a Kis-Bári bér gazdaságban

eladó

Értekezhetni:

Fridmann Hermannál,
Kis-Bári.

Árverési hirdetmény.

Alfúrott *első s.-a.-ujhelyi zálogkölcson üzlet* tudatja az érdekeltekkel, hogy mindazon zálogtárgyak a melyek a lejárat-ot számitva egy hó lefogalda után sem rendezettek, folyó évi *márczius hó 14-én d. e. 9 órakor* az 1881. évi XIV. t.-cz. 15. §-ának megfelelőleg a zálogkölcson üzlet helyiségében hatósági közeg jelenlétében megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

S.-A.-Ujhely, 1900. február 27.

Első s.-a.-ujhelyi zálogkölcson üzlet.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomásra hozni, hogy Sátoraljai-Ujhelyben a Fő-utczán levő

Haas Fülöp ur házában

a séta-térrel szemben, egy a mai kornak megfelelően berendezett

divat- és rőfös-üzletet

az „Arany csillag“-hoz

nyitottam. — Ezen szakmában hosszú időn át szerzett tapasztalataim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy raktáramat a legújabb és legizlésebb árukkal szerelhessem fel, melyeket az első forrásnál tett bevásárlásaim folytán, a legjutányosabb áron beszálthatom a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Magam és üzlet raktáramat a nagyérdemű közönség szives jó indulatába ajánlva becses látogatását kéri

Kiváló tisztelettel

Lichtenstein Lajos.